

knihy

ANTONÍN MIKOLÁŠEK PUTOVÁNÍ ŽIVOTEM A SVĚTEM

Memoáry rodiny Antonína Mikoláška III. – ze vzpomínek sourozenců a přátel rodiny sestavil Antonín Mikolášek IV. Střepiny se nejen lesknou, někdy i říznou. Tak tomu bylo s životními příběhy členů naší rodiny.

obsah

Úvodní vysvětlení / I. Prameny rodu – 1. 2. 3. / II. Doktor na oslu / (Úvod; 1./ Před válkou / Sutivan, Blato Kuna; 2./ Za války / Samotni v Kuně, Zaton, Opět Kuna, Foča; 3./ Po válce / Kuna naposled, Sutivan podruhé, Budva, Cesta „domů“ do Čech) / III. Mezi Čechy domov náš / IV. Do světa / V. Múzy mezi Mikolášky /

Sutivan podruhé

Při prázdninovém koupání jsme zapomínaly na potíže života, o které se s námi maminka dělila. Pobyt u moře s kouskem suchého chleba byl pro nás rájem. Při probuzení bylo první podívat se na moře a na nebe. Vstávaly jsem již brzy ráno, abychom mamince se vším pomohly. Obstaraly jsme rychle nákup, nanosily vodu ze studně, byla-li jaká, vypraly plínky, připravily pod třínožky na ohništi hraničky dříví a roští, aby maminka při vaření oheň jen podpálila, jen abychom se dostaly co nejdříve k moři. Popadly jsme krajíc chleba a hajdy na koupání. Pod modrým vysokým nebem z nás spadla všechna tíha maminičiny starosti a staly jsme se skotačivými dětmi. Z vody jsme vylézaly jen na chvíli, co bychom snědly chléb a hodiny blaženství uběhly jako okamžik. S maminkou

jsme chodily k vzdálenějšímu letohrádku. Braly jsme si s sebou kromě svačiny i punčochy k podplétání. Při té práci jsme s maminkou přezpívaly všechny její písně, kolik jich jen znala – polské, německé, české, chorvatské i francouzské. Ukrajinské písně mne zneklidňovaly, protože maminka měla smutné oči a to my nechápaly. Když moře po západu slunce potemnělo, zvedly jsme se k odchodu a zazpívaly ještě chorvatskou: „Sunce zade, mrak proteže na obzoru svoju moč“, jak je to dál, nevím, ale končí to „laku noć“. (úryvek)

LUĐVÍK SEDLÁČEK VZPOMÍNKY

Z dob mého zajetí, psáno Saper lágér, v měsíci máji v roce 1917, Asie.

Úvod

Paměť nelze oceniti,
každý může vzpomínati,
na bojišti neb v cizině,
na své mládí v domovině.

Dnes, ona, poklad našince,
kam nedosáhnou až ruce,
vzpomínky milé nám tvoří,
v duchu s domovem hovoří.

Vzpomínky ty sepišuji,
Vám draží je věnuji,
navrátím se, netřeba jich,
ne-li pak se dočtete v nich.

Dosud doufám a se těším,
Vaše milé tváře uzřím,
ne-li pak obraťte listy,
zašlu je do milé vlasti.

Sbírku poezie VZPOMÍNKY redakci Senio.cz ke zveřejnění laskavě zapůjčila dcera pana Ludvíka Sedláčka, paní Emilie MARKVARTOVÁ.

ZDEŇKA VOBORSKÁ SVĚTLA A STÍNY

Jeviště plné proměn a útěků

1. dějství

Narodil (narodila) jste se. Tak takhle to obyčejně u každého začíná. Páni, a já mám v datu narození třináctého. Fakt šťastné číslo. Když jsem změnila bezpečný pobyt v mamčině bříšku a prvně se samostatně nadechla, byl to takový šok, že jsem zmodrala a přestala dýchat. Dlouho jsem měla pocit, že jsem si nevybrala tu správnou dobu, místo a ani ty správné rodiče. Ke všemu tomu ještě začínala druhá světová válka. Do dneška tápu v tom, zda začalo drama nebo komedie mého života. Jeviště plné proměn a útěků.

Dům, ve kterém jsme bydleli, byl plný starých lidí – od sklepa až na půdu. Světlou výjimkou byli Šlajovi a malý Arna. Ti pořád toužili mít dcerku, a když se jim to povedlo, stal se Arna pro ně téměř neviditelným...

V té době mi bylo pět let a rozhodla jsem se, že si ho vezmu. Oznámila jsem to doma. Vidím to před sebou, jako by to bylo dnes. Já ve vyšívaných šatech, Arna v košili a v pulovru, vlasy učesané na pěšinku. Mamka jako svědek, oddávající a kuchařka. Na stole byla miska buchet a čaj. Jen hudba měla absenci. Napadlo mne, že si pomůžeme, a dala jsem Arnovi dvě pokličky. Sama jsem si vzala kastrůlek a měchačku. Při chůzi kolem stolu, začala naše hlučná pouť životem. Paní Šlajová pak přiběhla obdivovat mou mámu, jak může ten randál vydržet, a že budíme Haničku. (úryvek)

TONIO MAYRADH KRYSTALY, KTERÉ ZŮSTALY

*Verše dvou spolužáků (+ a -)
z válečných dob 1942–1944*

Pro Senio.cz připravil Tonio Mayradh (-).

+ Lístky z kalendáře Prosinec

Stříbrné jedličí a radost, spí-li,
třpytem prskavek se mžikem probudí
Dnes nevěř, že nám dálky ublížily
o Štědrém dnu přec nesmíme být chudí

-

Nad vodou

Pohled', milá, ti dva tam v pevném sepjetí
pod ledem zurčí v zakletí
bystřina a v potok se slévá
Pohled', milý,
ti dva tam – teď se políbili

ANTONÍN MIKOLÁŠEK DOJMY A SKUTKY ZE ŠKAMEN staroslavného gymnázia v městě L.

Zveřejnění publikace na Senio.cz autor věnoval 100. výročí budovy Gymnázia Pierra de Coubertina v Táboře.

Tážete-li se, proč byly tyto vzpomínky o dojmech a skutečnostech z lavic staroslavného gymnázia v městě L. jeho některými žáky, dosud pozůstalými z ročníků 1926–27–28, obětavě a pilně posebrány a formou jakéhosi literárního puzzle o časech zkázy a znovuzrodu naší drahé republiky československé a o účinnostech pamětihodných žactva koedukačního (jak k nim došlo během studia jejich v létech válečných a maturitních 1938–1946) láskou sestaveny a zde předloženy, pak se vám dostane hned úvodem odpovědi, že je tomu tak z pouhé radosti, že se dožívají roku 2000.

PETR MUSÍLEK KNIHA DLUHŮ

Vzpomínková kniha jednoho života

obsah

V planinách ticha

Chůvy / Strach a sny / Křečci / Viola a svět / Vůně mateřídoušky / Zvony odletěly do Říma / Ozvěna staletí / Dlouhá nepřítomnost / Slib / Křišťálové prázdniny / Ryby / Internát /

Divadélko ironie / Zvláštní vlak / Kost v hrdle / Prasklé hráze / Cesty zpátky / Pranýř / Dlouhý rok / Dělníci národa / Vrácená legitimace / Mrtvý brouk / Noc u ohně /

Stín srdce / Novoročenka / Čestný konzul / Hlinecký betlém / Požár / Zahrada / Dobříš /

Klára / Druhý syn / Zuby / Polské cesty / Velehrad / Zámky a klíče / Někdo si zlomil nohu / Věci našeho života / Příští tisíciletí /

Křišťálové prázdniny

Nejhezčí, co zůstává ve vzpomínkách asi každého kluka, jsou prázdniny. Zkuste se někdy jen sami pro sebe a třeba jen na malý okamžik vrátit k radosti z obyčejných lidských úkonů. Radost z chůze, při které stébla trávy lehce přejíždějí po odhalených lýtkách, radost z dýchání v právě probuzené krajině, radost z líného protáhnutí na koberci sametové trávy.

Nevím, čím to je, ale čas prázdnin, kdy není povinnost, pro které se musí vstávat, mne budívá časně a bez přemlouvání. Lákají mne mlhou očarovaná zrcadla rybníků, odkud stoupá včerejší horkost, lákají mne ostré šípy slunce probleskující mezi větvemi stromů, lákají mne vzdušné sítě pavučin obtěžkané padající rosou.

Kilometr od města je rybník Brigádník. Má jediný přítok. Jednu ze stružek rozvětveného břevnického potoka. Průsvitné vodě, prohráté sluncem a provoněné okolními loukami, se nevyrovná žádná voda na světě. Celé okolí Chotěboře je opředeno pověstmi. V hlubokém lesním kaňonu vyřtém mezi skalami protéká půvabná a tiše šumící řeka Doubravka. Je zde Mikšova jáma s dosud nevyzvednutým pokladem, jsou zde Sokolohrady, Točitý vír a Čertův stolek. Řeka Doubravka je zde mělká a její dno v suchých obdobích přeždu s vyhrnutými nohavicemi. Mohu skákat po vyčnívajících kamelech, přelézat přes padlé kmeny a položen na hřbetě velkého balvanu poslouchat tichý zpěv řeky. Nahoře

proti proudu je malý vodopád. Kamenné břehy se zde zužují a voda přepadává z třímetrové výše do zpěněné prohlubně.

Do těchto míst jsem chodíval sám. Zde nebyl prostor pro hry. Jinde jsme mohli bojovat ve svých klukovských válkách, lézt po stromech, schovávat se ve křoví, křepčit kolem ohňů a prožívat halasná dobrodružství. Zde jsem mohl jen mlčet, dívat se a naslouchat šumění řeky a lesa.

Naše hry nebývaly vždy bezpečné. V chotěbořském okolí ještě stále zůstávala místa, kde se koncem války soustřeďovala nepotřebná munice. Byli jsme již velcí kluci po těch letech, která uplynula. Kopali jsme na opuštěných místech, zvedali a čistili náboje pušek a samopalů, odlamovali jejich mosazné špice a hromadili střelný prach. Z malých plechovek od konzerv jsme pak vyráběli granáty, prováděli všelijaké nesmyslné pokusy, hráli jsme si s ohněm. Bylo naším velikým štěstím, že jsme nikdy nenarazili na nic nebezpečnějšího.

V těch letech mě už nebavilo chodit v doprovodu dospělých. Sbíráni borůvek a malin byla zdoluhavá a nezajímavá práce a tašky hub jsem přinášel jen tak, abych se nevracel s prázdnými rukama. Rostly tehdy ještě houby, kterým se dnes mohu obdivovat jen na barevných obrázcích mykologických atlasů. V mladém smrčím svítla žlutá tratiliště lišek, v trávě na pokraji lesa čekával nádherně vybarvený hřib koloděj, mezi břizkami se to červenalo rudými a oranžovými hlavami křemenáčů. Kdybych se měl s někým cizím domluvit, kudy jsem procházel, asi by se nám nepodařilo nalézt společnou řeč. Pro všechny paseky, mýtiny a pásy vysokého lesa jsme asi nejen my, ale každý, kdo zde žil, používali vlastní pojmenování. Tak tu byly Troubovy paseky, Březiny, Špihle, Borovina, Houbový ráj nebo les nad Dědečkovou studánkou.

S každým rokem přibývalo objevů. Prostor našich výprav se neustále rozšiřoval. Za kaplí Svaté Anny na

Koukalkách jsme objevili zasypanou chodbu, která byla před dávnými časy únikovou cestou z chotěbořského zámku. Rozhodli jsme, že chodbu vyčistíme a zkusíme prozkoumat, co je uvnitř. V té době se mé sestře narodila dcera. Byly to léto na návštěvě v našem domě. Jednoho dne, kdy jsme se připravovali na další z průzkumných výprav, jsem dostal to růžové bezbranné nemluvně do opatrování. Odešli jsme v obvyklé sestavě. Jediná změna spočívala v tom, že jsme střídavě tlačili kočár. Letní počasí tehdy bývalo jiné. Změny přicházely náhle a neměly dlouhé trvání. Když jsme dorazili na místo průzkumu, zaparkovali jsme kočár mezi nízkým smrčím a zmizeli v tmavém otvoru chodby. Sbírali jsme a vynášeli kamení, kopali do ztvrdlé hlíny a na kočárek s dítětem jsme úplně zapomněli. Během naší horečné činnosti přišla bouřka s prudkým lijavcem. Pod naší převislou skálou bylo dobře. Až po dlouhém čase, kdy teplý déšť ustával a potrhanými mraky vykukovalo slunce, jsme si vzpomněli na dítě v našem opatrování. Honem jsme vyběhli do nízkého smrčí a viděli, jak podlážkou košatiny odtékají úzké curůčky vody. Měli jsme velikou radost, že je dítě živé, že křičí, že se neutopilo. O všech našich dobrodružstvích a objevech jsme pořizovali písemné zprávy. Nepsali jsem je jako kroniku pro sebe, ale jakýsi pud nás vedl k tomu, že musíme zanechat stopu, něco mířícího do budoucnosti. Na místech našich her jsme zakopávali pečlivě uzavřené sklenice s našimi záznamy. Některé byly psány obyčejným jazykem, ale ty důležitější jsme šifrovali číselným kódem. Bylo to něco jako ukrývání pokladu.

Jenže líně se převalující čas pokročil a prázdniny skončily. Objevili se jiní kamarádi a jiná dobrodružství a všechno, co bylo před časem důležité, upadlo v zapomnutí. Nebylo proč se vracet. Všechny cesty vedly dopředu.

A tak vzkazy našeho dětství stále ještě leží v dávné hlíně dnes již prorostlé kořeny vysokých stromů a čekají na své objevitele. Čekají na ty, kteří v omámení času stejně křišťálových prázdnin vyzvednou slova a šifry, na které my, dospělí a odrostlí, dávno zapomněli. (*kapitola knihy*)

ADRIAN MIKOLÁŠEK DARY SRDCE

**Opožděné poděkování za polibek ve studeném únoru
Aneb**

Po čem touží motýl, než umře

Snad jsem psal dopis
a možná Tobě

Plnicí pero v ruce
Na stole bílý list
Se stromu před oknem
na římsu vítr listů střeš
A marně na skle
barevný motýl
až k slunci křídly bil
Zapadlo jemu i mně
Teď motýl vzlét
ne k světlu nad stolem
Ne k teplu u kamen
Na hřbetě ruky mé
se motýl zachvěje
aby mi pověděl
co psát
V předtuše smrti

chtěl bych jednou
na své ruce
pocítit tep
Tvého srdce

Jen těžce těžce motýl vzlét
a ráno ležel na okně mrtvý

Ne, lásku už Ti nikdy nevyznám

Ne, lásku už Ti nikdy nevyznám.
Jen v tichu srdce své Ti mlčky dám
a co vyzpíval můj krátký dech,
si v paměti své nech

a s úsměvem spal dopis bláhový,
ať nikdo jiný se už nedoví,
že do stáří, jež Bůh mi daroval
jsem mládí Tvoje ctil a miloval.

JOSEF MIKULECKÝ POZNÁMKY

Deníkové záznamy, 5. července 1917 až 7. března 1920, z pobytu v československých legiích v Rusku.

5. července 1917. Odjezd z Revelu v 9 hod. 40 min. večer. Před odjezdem přípravy, jako prapor na jedné straně červený s bílým lvem, na druhé černý s červeným kalichem.

27. července. Byl u nás prof. Masaryk. Dojem nepopsatelný. Odjezd k pluku. Jede 6 rot. V Šepetovce stížnost přihlášených dobrovolců na jednání představeného.

Za týden odchod do Labuně. Židovské špinavé městečko, však my přišli (10. rota) mezi Ukrajince, rolníky. Ubytování po 2 do každé chaty. Zprvu se nás velmi báli, však brzo přivykli tak, že nás měli jako své. Pomáhali jsme (vyrývat lopatami) brambory, řepu. Zábavy s děvčaty. Však život Ukrajinců je dosti zajímavý. Předně jsou silně pobožní. Křížují se třeba 1 hodiny. Příbytky dřevěné udržují ve vzorné čistotě. Každý týden „mastí“. Totiž natírají bílou hlínou (jako vápnem) stěny a podlahu a okraje stěn hlínou žlutou. Plno obrazů v jizbě a ještě okrášlených růžemi papírovými a ručníky vyšívanými. V jizbě nesmí se kouřit, ani hvízdát, ani nechat klobouk na hlavě, ani jej položit na stůl. To by „svatých“ ikon uráželo. Vaří se v „pěčkách“, hrncích u spodu úzkých, u vrchu širších baňatých.

Spějí na vrchu na peci, aneb na „pelu“. Tj. několik prken položených z jedné lavice na druhou, velmi úzce, že se není možno ani natáhnout, (nechce-li, aby mu nohy visely dolů.) Peřin neznají, jen podušky pod hlavu někde vidět, však s peřím nedraným. Jinak všecko zastane kožich. Do výbavy mnohdy nedostane nevěsta nic, však kožich jistě. V něm se chodí v létě i v zimě. Je-li teplo, chodí se bez něho aneb chlupy navrch obrácený, je-li chladněji, zaobalí se (hlavně ženy) do kožichu, hlava a krk do vlněných šátků a chodí bosy. Prádlo se pere „na rječce“, totiž plácá se o kámen, aneb šlape vysokými botami, při čemž se vykasá hezky vysoko.

Dobytek se pase celý čas. Vepři chodí svobodně po vsi i městě jako psi, jestli zdechne, vyhodí se též na ulici a tam zůstane, dokud se nerozjezdí a v blátě neztratí. Mlátí na mlátech, jak u nás, však cepy mají dlouhé a cepovky krátké. Proto mlátit mohou pouze dva proti sobě. Koně mají drobounké, jezdí párem. Voli v jařmách.

24. prosince. Štědrý večer. Vzpomínky; doma u svých milých. Prap. Halbhuber dal 40 R a rotný Jezvina 20 R, za něž se koupilo prase. Upeklo se a večer snědlo. Halbhuber přišel, dal ještě 40 R a 2 láhve vína. Koupila

se tedy kořalka „Samahonka“. Zpívalo se, veselilo až se někteří zpili. Já, Berkové, Hadaž a Štěpař šli jsme se podívat do polského kostela.

Uveřejněno s laskavým svolením paní Věry JÁNSKÉ, dcery pana Josefa Mikuleckého.

PETR MUSÍLEK OD PRÁZDNIN DO PRÁZDNIN

obsah

Naše rodina / Návštěva / Babička / Strýc Tomáš / Jedeme na ryby / Přijela maminka / Zase doma / První třída / Narozneniny / Miminko / Vánoce / Sněhuláci / Hvězdné nebe / Kolotoče / Velikonoce / Karlštejn / Cirkus / Vysvědčení / Kunětická Hora / Dopis

JINDŘIŠKA MIKOLÁŠKOVÁ VYSOČINĚ

Vysočina

Až podzim napije se vína
a barvy šetřit nebude
vyparádí se Vysočina
i do zlata a do rudé

I do zlata a do rudé
tak jako král se obléká
už malířovi nezbude
co nestačil dát do léta

Co nestačil dát do léta
když zdrželo se jenom chvíli
však nač mu bude paleta
až bude kraj zas celý bílý

Až bude kraj zas celý bílý
jen sem tam šedomodrý stín
až zalátané šaty bídy
změní se v závoj nevěstin

Změní se v závoj nevěstin
i v její touhu sladkou
že jaro požehná jí klín
že zase bude matkou

Že zase bude matkou
trávé i ptáčkům i dětem
ta trním chráněná
ta ozdobená květem

PETR MUSÍLEK MEDAILE ZA VYTRVALOST

obsah

Jak se pes dostane do rodiny / I lidé se očuchávají / Konečně mám svoji smečku / Co lidem nejvíce chybí / Lidská představa štěstí / Jak vypadá láska / Co všechno se vejde do psího srdce / Malí lidé a malí psi / Vytí na měsíc / Co se stává psům i lidem / Volání divočiny / Psí oči / Lidé touží po úspěchu / Pravdy a lži / Psí sny / Pohádka o přátelství / Sváteční den / Psí noviny / Medaile za vytrvalost / Starý pes

VÁCLAV KOHOUTEK LESNÍ HODINY

Soubor básní Václava KOHOUTKA z roku 1982. Doplněn ilustracemi autorova přítele Miloslava Nováčka.

Vyšlo u příležitosti 1. výročí zahájení provozu www.senio.cz

Podzimní

Ted' očím mým
jsi tečkou v dálce

A náhle už tě nevidím

Tvůj obraz
se mi z očí trátí
jak v poli dým
bramborové nati

Stromy se loučí
tiše s listím
jež padá žluté
na trati

I když se někdo očím ztratí
srdci se nikdy
neztratí

*Uveřejněno s laskavým svolením ing. Petra Kohoutka,
syna pana Václava Kohoutka.*

LUBOMÍR MIŘEJOVSKÝ DOPISY Z XX. STOLETÍ

*Reflexe složitého a událostmi nabitého 20. století ve
vzpomínkách na rodinné i společenské dění.*

Vánoční zamyšlení a slovo naděje do 21. století

Vážený přítelé, sešli jsme se tento den, kdy je noc nejdelší a denního svitu je poskrovnu. Sešli jsme se na místě, jehož staroslavná historie oslovuje každého člověka otevřeného srdce a mysli. Scházíme se v podvečer vánočních svátků a jen několik dní před magickým vstupem do roku 2000. Je připraven, sice skromný, pořad hudby a slov, ale nechme se oslovit jedinečnou symbolikou chvíle, místa a času.

Betlém

Je jistě mnoho lidí, kteří váží dlouhou cestu do městečka Betléma ve vzdálené Palestině, aby se na posvátné půdě co nejvěrohodněji dostali do styku s dávnou událostí narození Ježíše v chudé stáji obklopené jáсотem andělů a údivem klečících pastýřů. Nám to nebylo dopřáno. Přišli jsme sice do Betléma, ne však ve Svaté zemi, ale jen v Praze. Náš zážitek však nemusí být o nic chudší. Právě na tomto místě proslovil Mistr Jan Hus 25. prosince 1410 své vánoční kázání. Představme si tento prostor přeplněný zástupem prostých lidí, dychtivě očekávajících proslov rektora Univerzity Karlovy. Bude mluvit jejich jazykem, česky, nikoliv latinsky, ani německy, jak tomu bývá zvykem v jiných pražských chrámech. Co myslíte, jak budou znít našim uším myšlenky tohoto kázání proneseného před 589 lety?

Hus svým posluchačům nejprve vysvětlil, že jméno Betlém znamená hebrejsky „Dům chleba“, dům nasycení. Nikoli tělesného, ale duchovního. Připomněl, že narození Krista zvěstovali nebeští andělé chudým pastýřům. A nespokojil se s tímto zjištěním.

Položil provokativní otázku, proč to nezvěstovali „preláátům, Kaifášovi, králům nebo knížatům?“ A sám si odpovídá: „Jistě by se zeptali, je-li Kristus bohat a kde leží. Až by uslyšeli, že leží v jesličkách, řekli by nejspíš: nechtež ho tam v jesličkách. Kristus by jim odpověděl: Nepřišel jsem pro chválu pyšných a zpupných, nýbrž

pokorných. Pokorným se narodil, nikoliv pyšným.“ Dovedu si představit, jak se Husovi posluchači těmto větám usmáli.

Ale Hus pokračoval dál a řekl, že kněží, duchovní a biskupové se pokládají za „pastýře lidu“, jenže „dnešní pastýři nejdou do domu živého chleba: nechce se jim, ale velkých bílých pecnů chce se jim...“

Ale pozor, Mistr Jan nebyl jen kritikem mocných a pyšných, což se samozřejmě líbí vždy nespokojenému davu, s velkou naléhavostí oslovil i své prosté posluchače. Příklad betlémských pastýřů nepokládá jen za příklad „biskupům, kněžím a jáhnům, jakož i představeným klášterů“, nýbrž, „všem věrným, kteří pečují o svůj vlastní dům, aby kázali a poučovali členy své vlastní rodiny: nezatajujte, co slyšíte od Boha, nýbrž sdělte se o to se svými nejbližšími!... Kdo z nás věnuje péči alespoň jednomu nebo dvěma bratřím v každodenním životě a koná tak poslání pastýřské, posiluje je... Nikdo ať neříká: Nemám rodiny, kterou bych jako pastýř pásł. Pokud máš bratry, máš, co bys pásł. Ovládej jejich a svoje smysly a krot' bezuzdnost. Každý budiž pastýřem svých smyslů a vůle. Chodte rádi do Betléma, abyste poslouchali slovo Boží a jiné poučovali...“

Tak rozuměl symbolice Vánoc rektor pražské univerzity před téměř šesti sty lety. Je až neuvěřitelné, že lidské problémy se za řadu staletí téměř nezměnily. Mocní a privilegovaní hodnostáři, ať církevní či političtí, touží po moci a slávě a nemají smysl pro pokoru nemluvnátka nazvaného Princem míru. A prostí lidé si nejsou vědomi úlohy pastýřů svých bližních a svých vlastních osobností v zápase s bezuzdností, kterou bychom moderně nazvali sobectvím a egoismem.

Věřím, že Husova vánoční slova oslovují i nás a povzbuzují k hledání vyšší kvality života. Nazvěme ji požehnaním a světlem Vánoc.

Rok 2000

Šest set let po Husovi nabývá toto datum téměř magického charakteru. Nutí nás k zamyšlení nad problémem plynutí ČASU, Husovi neznámým. Ve středověku se rámeček lidského života zdál jednoduchým. Člověk se narodil, aby usiloval o ctnostný život a dosáhl věčného spasení. Náš krátký život, 70 až 80 let, se v důsledku objevů moderní vědy jeví jako bezvýznamná epizoda mezi „počátečním osudovým třeskem“ před miliardami let a katastrofálním zánikem naší galaxie po dalších miliardách let. Co je rok 2000? Jen pomyslná, lidmi stanovená hranice, která v nekonečnosti a nezadržitelnosti času pro svou realitu nemá význam.

Do letošních Vánoc, posledních ve 20. století, tak více vstupuje myšlenka věčnosti, vztahu lidského jedince k nekonečnosti času. V této souvislosti pozbývají otáz-

ky každodenních rozhodování, politických preferencí a hodnot ve vztahu k okamžité módě svého významu. Až budeme měnit svůj kalendář na rok 2000, může být užitečné uvědomit si, že náš krátký život je jen zlomkem nekonečného času. Toto vědomí nás může naplnit úžasem a údivem nad skutečností, že skutečně existujeme a že jako lidské bytosti jsme schopni vnímat rozměry nekonečnosti a věčnosti, nedostupné všem ostatním živým bytostem. Letošní Vánoce nám spíše než kdykoliv jindy připomínají, že člověk, jedinečná bytost této planety, žije v podivuhodném průsečíku věčnosti a časnosti.

Tento průsečík jsme schopni vnímat v jádru duše v nitru své osobnosti. A pro tento průsečík máme kupodivu jednoduché slovo – LÁSKA. Láska totiž obohacuje naši pominutelnost o rozměr věčnosti. Jí se dotýkáme samé podstaty života a bytí.

Jeden z biblických textů, který v této kapli byl od Husových dob zmiňován a který je vhodný i pro dnešní příležitost, zní: „Kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všechna poznání, ano, kdybych měl tak velkou víru, že bych hory přenášel, ale lásku kdybych neměl, nic nejsem.“ (Pavel v dopise ke Korintským: 1. Kor. 13, 9).

Láska k nejbližším, vzdáleným a dokonce i k nepřátelům je jediným lékem ran člověka i společnosti. Měli bychom být schopni o letošních Vánocích a na začátku nového století nechat tuto sílu vniknout do svých srdcí a být světlem v podmračených časech dnešní doby. Nejen o Vánocích, ale i v novém roce a století žít ve vědomí věčnosti a spojovat to, co je rozděleno.

Uveřejněno s laskavým svolením dědiců.

PRIESSNITZOVY
LÉČEBNÉ LÁZNĚ s. s.

www.priessnitz.cz

SANATORIA
KLIMKOVICE

www.sanatoria-klimkovice.cz

AMIKO STAŘEC A SAUNA

(vyprávění o sauně a životě kolem ní)

(17) Pošetilé mládí

Předhazují mi, že jsem pošetilý kmet. To je celkem ještě slušně vyslovené hodnocení, asi kvůli mým šedinám. Myslím si však, že mládí je zrovna tak pošetilé. Zde je příklad z mého dávného mládí, až se tomu divím.

„Tady máte, Pudílková, přečtete si to s Baldejskem a pak mi řeknete, co vy na to, ať vás nezdržuji od slepic,“ a podávám přes plot dvě čtvrtky papíru, které jsem našel v jiných papírech.

Vám ovšem sdělím hned o tom, co vyprávěl táta své dcerce, když usnula. Třeba i vy sdělíte, co vy na to.

Konečně je ticho. Všichni už spíte, jen máma žehlí v kuchyni prádlo. I ty, má sladká, spíš. Tvůj úsměv zastřel spánek průsvitnou rouškou a nechal jen jeho náznak jako přípravu na ranní probuzení. Klidně oddechuješ. Hlavička trochu skloněná k mé straně, jak ses do poslední chvíle ptala, jedna ručka s růžovými prstíky položena na pokrývce a druhá je dosud v mé ruce, aby se ti lépe usínalo. A z tichého šera spící noci ke mně zalétá jako ten netopýr před oknem vše, co předcházelo tvému spánku, holčičko.

Jakoby se mně s tebou narodila nová láska. Ale není to nic nového, jen obnova toho, co tu zde již třikrát bylo, řekl bych, že zdokonalení. Bylo tak rozkošné vidět tě vyrůstat z plenek, ano ovšem, už jsi z nich vyrostla, už jsi velká a už se nepočuráváš. Bylo tak nadějně pozorovat, jak se na světě objevuje zázrak slunného úsměvu. Cítil jsem hrdost, že sláva tohoto tvořitého díla padá i na mě. Ano – i já jsem tě stvořil a hned, jak se objevila myšlenka na tebe, jsem věděl, že budeš právě taková, jaká jsi. Pak už vše šlo tak, jak už ani jinak jít nemůže. Byl právě takový svatvečer jako je dnešní. Byli jsme ten den s mámou obzvláště šťastni a sobě blízcí. Hovořili jsme o tobě. Poznal jsem, že přišla tvá chvíle. A tak jsem milou mámu svlékl, úplně. Však se bránila, ona – matka tří synů – byla vždycky ctnostná. Chtěl jsem mít před sebou celý obraz jejího bělostného těla. Pak jsem si ji něžně vzal. Vždycky jsem byl ohleduplný, ale tehdy zvláště. Narodila ses, trochu jsi mámu pocuchala, ale nic nevadí, vše už je v pořádku. A teď tě tu máme.

Jsi proutek, který mě šlehl přes oči, abych pohlížel nově na lásku, na štěstí. Zamíloval jsem se do tebe. A ty to víš, tys mně na to kápla. Ted' ti stačí, abys vycenila své

zoubečky, perličky z nejhlubších rybníků, přimhouřila očka, taková mají kočky a tvá máma, skočila mi kolem krku a „tatí, tatínku“ a tatínek poslouchá takřka na slovo a udělá, co si přeješ. Ostatně co, dělají to všichni milující tatínkové? Otočila sis mě kolem prstíků, ale já bych stejně nedovedl být na tebe přísný. Kluky musím prohánět, jsou to banditové a neškodí jim to, ale ty jsi mé odpočinití, občerstvující voda i vánek. Chvíle, kdy mi poskakuješ po kolenou a mačkách puky, bych nikdy s nikým nevyměnil. Mohu to srovnat jedině s těmi časy mladosti, kdy mi puky mačkala tvá máma. Jak bych mohl být přísný? S důvěrou jsi dala svou ručku do mé dlaně než jsi usnula. S toutéž důvěrou já ji držím. Je mi nevýslovně dobře. Jsi naplnění mého života, jako by se mi do žil vlévala mladistvá láska a štěstí. V tobě se opakuje život lidí z pokolení do pokolení. Jsem za to vděčný. Ale teď ti schovám ručky pod pokrývku, aby ti nebyla zima. Spinkej, má sladká. Půjdu za mámou, pomohu jí poskládat prádlo a všechno jí budu o tobě vypravovat.

„Hochu, hochu, kde se to v tobě bere, vždyť se furt hádáte. Ta tvoje mi říkala, že ani smetí nevynesesh. A holka je jak do větru“, zhodnotila dílo Pudílková.

„To je tak, teta. To byla vize pošetilého mládí. Tak jsem si to představoval a vysnil. Bylo to tak až přenáramně hezké. Nevěděl jsem, že v životě je všechno jinak, a ono je, není-liž pravda?“

„Je-liž“, rozhodl Baldejsk..

PF 2007

NADACE
Senio